

Ignacy Dec

"Zrozumieć świat współczesny", Andrzej Bronk, Lublin 1998 : [recenzja]

Wrocławski Przegląd Teologiczny 8/2, 196-197

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

przyczynia się do urzeczywistniania się, spełniania się osoby ludzkiej. Drugi referat na temat: *Kultura drogą realizacji życia osobowego człowieka* wygłosił prof. dr hab. Henryk Kiereś. Słuchacze zostali uwrażliwieni przez prelegenta na znaczenie działalności kulturowej (poznawczo-wolitywnej) w realizacji życia osoby ludzkiej.

Część druga sympozjum została poświęcona promocji pierwszego tomu *Powszechnej Encyklopedii Filozofii*. Na jej program złożyły się trzy wystąpienia. Prof. dr hab. Piotr Jaroszyński mówił najpierw o encyklopedii jako formie klasycznego kształcenia człowieka. O. prof. dr hab. Mieczysław A. Krąpiec przekonywał słuchaczy o potrzebie *Powszechnej Encyklopedii Filozofii* dla kultury polskiej, zaś ks. prof. dr hab. Andrzej Maryniarczyk przedstawił strukturę i specyfikę *Powszechnej Encyklopedii Filozofii*. Encyklopedia jest zaplanowana na 8 tomów, które będą ukazywać się w cyklu jeden tom rocznie. Każdy tom będzie zawierał około 500 haseł i będzie obejmował około 800 stron druku. Encyklopedia prezentuje biogramy wybitnych filozofów (ze szczególnym uwzględnieniem wkładu filozofów polskich w kulturę narodową), przeglądy ważniejszych stanowisk filozoficznych oraz wykład egzystencjalnie nośnych problemów.

Encyklopedia ukazuje się na przełomie wieków i na progu trzeciego tysiąclecia chrześcijaństwa, i jest ofiarowana Narodowi Polskiemu na ręce jego największego Syna, Ojca Świętego Jana Pawła II.

ks. Ignacy Dec

Andrzej Bronk, *Zrozumieć świat współczesny* TN KUL, Lublin 1998, ss. 335

Niezmiernie ważną dyscypliną naukową jest metodologia nauk. Podejmuje ona refleksję nad różnymi naukami, wskazuje na ich przedmiot, cel, a zwłaszcza na stosowane przez nich metody. W środowisku Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego przez wiele lat zajmował się tą dyscypliną zmarły w r. 1986 ks. prof. Stanisław Kamiński, wybitny metodolog, logik i filozof. Obecnie dyscyplinę tę reprezentuje następcą ks. Stanisława Kamińskiego na Katedrze Metodologii Nauk KUL – ks. prof. dr hab. Andrzej Bronk. Staje się naukowo coraz płodniejszy. Przed kilkoma laty opublikował bardzo ciekawą książkę: *Nauka wobec religii* (Lublin 1996). Po dwóch latach ogłasza drugą cenną pozycję pt. *Zrozumieć świat współczesny*. Książka ma mało filozoficzny tytuł, jednakże w swojej treści jest na wskroś filozoficzna.

Praca składa się z siedmiu jednostek tematycznych. Pierwszą poświęca autor sporowi o postmodernizm. Bardzo kompetentnie i skrótowo przedstawia tu współczesną filozofię postmodernistyczną. Na uwagę zasługuje fakt, iż – wbrew obiegowym tendencjom – autor stara się wydobyć z tej filozofii cechy pozytywne, uważając ją za szansę dla rozwoju współczesnej kultury i cywilizacji.

Druga część nosząca tytuł *Filozofia w czasach postmodernistycznych* jest przedłużeniem rozważań części pierwszej. Autor konstatuje tu – także wbrew obiegowym opiniom – że nie można mówić o kryzysie współczesnej filozofii i kultury, bowiem filozofia jest dzisiaj prężną dziedziną badań, zarówno ze względu na wielką liczbę ludzi ją uprawiających, jak i ukazujące się nowe publikacje.

W kolejnej jednostce pt. *Filozoficzna hermeneutyka w sporze o obiektywność poznania* autor porusza problem obiektywizmu i obiektywności poznania, głównie z punktu widzenia filozoficznej hermeneutyki Hansa-Georga Gadamera. Autor wyróżnia i charakteryzuje następujące typy obiektywizmu: ontologiczny, epistemologiczny, metodologiczny i aksjologiczny.

Czwartą jednostkę poświęca autor zagadnieniu fundamentalizmu. Omawia tu fundamentalizm filozoficzny, epistemologiczny, metodologiczny, aksjologiczny, kulturowy, społeczno-polityczny i religijny.

Kolejna jednostka nosi tytuł *Wartości chrześcijańskie*. Po wstępnych ustaleniach terminologicznych autor rozważa karierę pojęcia wartości w czasach nowożytnych, stanowiska filozofów wobec sposobu istnienia wartości oraz ich poznawania, kryteria wyboru wartości oraz relację między wartościami ogólnoludzkimi a chrześcijańskimi. Wydaje się, iż autor podjął powyższe zagadnienia w związku z dyskusjami toczonymi w ostatnich latach w Polsce nad miejscem religii w życiu społecznym i prawną ochroną wartości religijnych.

Przedostatnia jednostka nosi tytuł *Religia a nauka* i poświęcona jest relacji zachodzącej między tymi dwoma podstawowymi dziedzinami ludzkiej kultury. Sporo uwagi poświęca autor sprawie konfliktów między tymi dziedzinami – w historii i w czasach współczesnych.

Ostatnia jednostka poświęcona jest *Mircei Eliadego fenomenologii religii*. Autor charakteryzuje tu sylwetkę naukową, badania religioznawcze i poglądy na religię jednego z najwybitniejszych teoretyków religii naszych czasów, jakim właśnie był Mircea Eliade (1907-1986).

Autor dołącza do całości rozważań tekst *Hermeneutyka* autorstwa Hansa-Georga Gadamera we własnym tłumaczeniu. Pozycję zamyka bogaty spis bibliograficzny.

Książka autora godna jest polecenia studentom wydziałów teologicznych i filozoficznych. Powinni wziąć ją do ręki alumni seminariów duchownych. Może być stosowną lekturą uzupełniającą do wykładu z zakresu filozofii współczesnej. Praca tego typu może okazać się bardzo potrzebna i pomocna także wykładowcom przedmiotów filozoficznych. Książka powinna trafić nie tylko do bibliotek teologicznych w naszym kraju, ale także winna ubogacić księgozbiory prywatne interesujących się współczesną filozofią, nauką, religią i kulturą.

ks. Ignacy Dec

Pavel Ambros, *Křestan a život ve světě. Odkaz předkoncilini diskuse teologie „laikátu” a Druhého Vatikánského Koncilu dnešní praxi církve*. Olomouc 1998.

Jak samo sformułowanie podtytułu rozprawy wskazuje, autor – obecny dziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu – w swojej refleksji pastoralnej zajmuje się zarówno przedsoborowym zamówieniem na właściwe umiejscowienie laikatu w życiu Kościoła oraz odpowiedzią Soboru Watykańskiego II na to oczekiwanie.

Omawiana publikacja składa się z obszernego wprowadzenia na temat teologii laikatu i nowej ewangelizacji, trzech części i zakończenia.

Część pierwsza została poświęcona wierze i ogólnym warunkom życia we współczesności. Czytelnik znajdzie w niej najpierw charakterystykę życia w dzisiejszym świecie,